

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1362

Vragen van de leden **Helder** en **Van Klaveren** (beiden PVV) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *jonge criminelen die hulpverleners uitlachen* (ingezonden 19 februari 2014).

Antwoord van Minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 10 maart 2014)

Vraag 1

Kent u het bericht: «Jonge crimineel lacht om hulpverleners»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat de aanpak van politie, justitie en jeugdzorg met betrekking tot jeugdbendes niet werkt?

Antwoord 2

Dat beeld herken ik niet. De meersporenaanpak van de criminele jeugdgroepen waarbij repressie wordt gecombineerd met zorg en nazorg, leidt aantoonbaar tot een daling van het aantal criminele jeugdgroepen en van de recidive. Op 12 november 2013 heb ik de Tweede Kamer hierover geïnformeerd (Kamerstukken II, 2013/14, 28 684, nr. 397). De politie, het OM en de gemeenten werken daarbij nauw samen met de (jeugd)hulpverlening, zorginstellingen en bijvoorbeeld scholen. Ook de gezinnen van deze jonge criminelen blijven niet ongemoeid.

Vraag 3

Kunt u uitleggen waarom de officiële verhalen over hoe goed het gaat met de aanpak van jeugdbendes totaal niet strookt met de beleving van degenen die het werk doen op straat?

Antwoord 3

In individuele gevallen kan de beleving van de effectiviteit van de aanpak van jeugdcriminaliteit verschillen. Echter, de aanpak van de criminele jeugdgroepen leidt sinds 2011, ondanks de hardnekkigheid van de problematiek, tot een

¹ Parool van 15 februari 2014

daling van het aantal criminele jeugdgroepen. Conform afspraak zal ik de Tweede Kamer in het voorjaar van 2014 opnieuw informeren over het aantal hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroepen in Nederland.

Vraag 4 en 5

Deelt u de mening dat het teleurstellend en demotiverend is als een wijkagent van tevoren al weet dat de rechter een crimineel toch weer vrijspreekt omdat deze een zielig verhaaltje ophangt dat hij weer bezig is op het rechte pad te komen?

Begrijpt u dat dit optreden van rechters een klap is in het gezicht van al die agenten en hulpverleners die proberen deze jeugdbendes aan te pakken? Zo ja, wat gaat u hieraan doen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4 en 5

De beantwoording van de vraag of een verdachte voor een door hem gepleegd strafbaar feit kan worden veroordeeld is in het Nederlands recht opgedragen aan de rechter. Een rechter kan alleen vrijspreken bij gebrek aan bewijs. Rechters bepalen de straf op basis van het aangeleverde bewijsmateriaal, de omstandigheden waaronder de strafbare feiten zijn gepleegd en de persoonlijke omstandigheden van de verdachte. Voor berechting is een strafdossier nodig met alle relevante informatie die nodig is voor een veroordeling. Daarvoor is het Openbaar Ministerie verantwoordelijk.

Vraag 6

Deelt u mening dat het totaal niet de bedoeling is dat sleutelfiguren in jeugdbendes (voornamelijk Marokkanen) een status ontlenen aan mislukte interventies door hulpverleners en justitie en hen daardoor gewoon uitlachen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Interventies worden ingezet om jeugdige criminelen op het juiste spoor te brengen. Het is niet de bedoeling dat criminele carrières desondanks kunnen worden voortgezet. Daarom worden alleen interventies toegepast die door de Erkenningscommissie gedragsinterventies Justitie als effectief zijn beoordeeld. Uiteraard is het resultaat van een interventie mede afhankelijk van de mate waarin betrokkene zelf open staat voor gedragsverandering. Het is onverstandig om niet mee te werken aan de interventies. Dat kan leiden tot bijvoorbeeld de tenuitvoerlegging van vervangende jeugddetentie.

Vraag 7

Bent u bereid, nu de maatregel Inrichting Stelselmatige Daders (ISD) zijn nut heeft bewezen en men in de praktijk graag eerder met een probleemgeval aan de slag gaat omdat men dan meer kan bereiken, te bewerkstelligen dat de ISD-maatregel ook mogelijk wordt voor jeugdigen vanaf 12 jaar? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

De ISD-maatregel is bedoeld voor criminelen die veelvuldig strafbare feiten plegen. Op drie locaties (Amsterdam, Rotterdam en Utrecht) wordt momenteel onderzocht hoe in de uitvoeringspraktijk invulling wordt gegeven aan het adviseren, vorderen, opleggen en uitvoeren van de ISD-maatregel voor jongvolwassen veelplegers (16–23 jarigen). Op basis van de resultaten van dit onderzoek zal ik de ketensamenwerking bij de toepassing van ISD bij veelplegers, onder meer veelplegers die high impact crimes plegen, verder optimaliseren. Op 29 januari 2014 is uw Kamer hierover geïnformeerd (Kamerstukken II, 2013/14, nr. 31 110, nr. 15).

Voor minderjarigen vanaf 12 jaar biedt het jeugdstrafrecht voldoende mogelijkheden om (herhaald) strafbaar gedrag te sanctioneren. Voorbeelden hiervan zijn jeugddetentie en de gedragsbeïnvloedende maatregel. De PIJ-maatregel is de zwaarste jeugdmaatregel die tot doel heeft de jeugdige op te voeden en te behandelen en tevens de maatschappij te beveiligen. De PIJ kan maximaal zeven jaar duren.

Vraag 8

Deelt u de mening dat sommige ouders de criminaliteit van hun zoons blijken aan te moedigen en ervan meegenieten? Bent u bereid de verhaalsmogelijkheden te verbreden zodat ook in het strafproces, net als in het civielrecht, op het vermogen van de ouders beslag kan worden gelegd in het geval van onmogelijk gebleken verhaal op de jeugdige criminelen? Deelt u de mening dat van ouders verwacht mag worden dat zij hun kind moeten vragen hoe zij aan die dure spullen zijn gekomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Het spreekt voor zich dat ouders onder geen enkel beding criminaliteit van kinderen mogen aanmoedigen of daarvan mogen profiteren. Op ouders rust de plicht hun kinderen tot zelfstandige en verantwoordelijke burgers op te voeden. Als hen dat – om welke reden dan ook – niet lukt, kunnen zij hulp zoeken en in aanmerking komen voor opvoedingsondersteuning.

Als er het vermoeden bestaat dat ouders hun kinderen aanmoedigen tot het plegen van strafbare feiten of daarvan profiteren, kunnen zij worden vervolgd voor uitlokking of heling.

Een ander persoon dan de dader kan niet strafrechtelijk aansprakelijk worden gesteld voor de schade die door diens strafbare handelen is veroorzaakt. Dat geldt ook voor ouders van minderjarigen die strafbare feiten plegen. In 2010 is in artikel 51g, vierde lid, van het Wetboek van Strafvordering toegevoegd dat ouders van kinderen tot veertien jaar aansprakelijk zijn voor de schade die wegens onrechtmatige daad aan het slachtoffer is toegebracht. Deze schade kan in het strafproces worden verhaald.

In het civiele recht geldt dat ouders risico-aansprakelijk zijn voor kinderen tot 14 jaar. Voor kinderen van 14 en 15 jaar zijn ouders ook aansprakelijk, tenzij hen niet kan worden verweten dat zij de gedraging van het kind niet hebben belet (artikel 6: 169 lid 2 Burgerlijk Wetboek). Als ouders criminaliteit van kinderen aanmoedigen, komt hen vanzelfsprekend geen beroep toe op deze tenzij-clausule en zijn zij aansprakelijk. In dat geval zijn zij mogelijk niet alleen aansprakelijk omdat hun kind onrechtmatig handelt, maar ook omdat zij zelf onrechtmatig handelen jegens het slachtoffer.